

مروری بر درس های مطالعات اجتماعی کلاس سوم دبستان

درس اول: من بزرگ تر می شوم:

وقتی نوزادی به دنیا می آید، برایش **شناسنامه** می گیرند.

شناسنامه نشان می دهد که: **شخص کیست و از کدام خانواده است.**

شناسنامه نشان می دهد که ما **ایرانی** هستیم.

از شناسنامه برای ثبت نام در **مدرسه**، گرفتن دفترچه ی بهداشتی، **ازدواج** و **کار** استفاده می شود برای همین باید در نگه داری آن دقت کنیم.

روی نوار دور دست نوزاد، **نام خانوادگی**، **نام مادر**، **قد و وزن**، **جنسیت** را می نویسند.

درس دوم: من بزرگ تر شده ام:

همه ی موجودات زنده **رشد** می کنند و **کامل تر** و **بزرگ تر** می شوند.

رشد کردن تغییراتی را در موجودات زنده به وجود می آورد:

1- **تغییرات بدن**، بلند شدن قد و زیاد شدن وزن است.

2- **تغییر نیازها**: با توجه به سن هر فرد، نوع غذاها، خوراک، پوشاک و نوع فعالیت ها متفاوت است.

3- **تغییر توانایی ها**: در زمان های مختلف و سنیم گوناگون توانایی ها متفاوت است. یعنی با توجه به

سن مان می توانیم کارهای خاصی را انجام بدهیم.

خط زمان: خطی است که نشان می دهد هر کاری در چه زمانی انجام شده است.

خط زمان **گذشته**، **حال** و **آینده** را نشان می دهد.

درس سوم: آیا ما همه مثل هم هستیم؟

شباهت های ما: همه ی ما به **هوا، غذا، آب، محبت و مهربانی** نیاز داریم. همه زیبایی ها را دوست داریم.

تفاوت های ما: رنگ مو، رنگ پوست و چشم، قیافه، قد و هیكل افراد باهم تفاوت دارد.

استعداد ها و توانایی های انسان ها با هم فرق دارد که باعث می شود بعضی کارها بهتر انجام شود.

هیچ وقت دو نفر کاملاً شبیه به هم نیستند.

همه ی ما انسان ها، آفریده ی خداوند هستیم. خداوند ما را با همین شباهت ها و تفاوت ها آفریده است.

درس چهارم: خانواده

خانواده با ازدواج زن و مرد به وجود می آید.

با تولد فرزندان اعضای خانواده بیش تر می شود.

به تعداد اعضای خانواده، اندازه ی خانواده می گویند.

اندازه ی خانواده ها با هم تفاوت دارد.

درس پنجم: خانواده ام را دوست دارم.

اعضای خانواده یک دیگر را دوست دارند.

در خانواده، محبت، مراقبت کردن از یک دیگر، تفریح و سرگرمی و یادگیری وجود دارد.

پدر و مادر از فرزندان مراقبت می کنند و برای آسایش و تربیت بچه ها تلاش می کنند.

درس ششم: تغییر در خانواده

با گذشت زمان؛ تغییراتی در خانواده به وجود می آید.

با تولد بچه، اعضای خانواده بیش تر می شود و اندازه ی خانواده تغییر می کند.

بچه ها در خانواده رشد می کنند و هر روز بزرگ تر می شوند.

گاهی بعضی از اعضای خانواده برای تحصیل در دانشگاه یا کار به شهر دیگری می روند. فرزندان بزرگ می شوند و ازدواج می کنند و خانواده های جدیدی به وجود می آید. با ازدواج فرزندان و بچه دار شدن آن ها، پدر و مادر صاحب نوه می شوند. پدر و مادر کم کم پیر می شوند.

درس هفتم: از بزرگ تر ها قدر دانی کنیم.
خداوند در قرآن می فرماید:

به پدر و مادر نیکی کنید و چنان چه پیر شدند با نرمی و مهربانی با آن ها سخن بگویید. ما باید از بزرگ تر ها قدر دانی کنیم آن ها زحمت های زیادی کشیده اند. شجره نامه نشان می دهد که افرادیک خانواده چه نسبتی با هم دارند.

درس هشتم: چرا با هم همکاری می کنیم؟
اگر کارها را تقسیم کنیم و به کمک هم آن ها را انجام دهیم کارها سریع تر و بهتر انجام می شود. همکاری باعث می شود که لحظه های خوبی باهم داشته باشیم.

درس نهم: مقررات خانه ی ما
در هر خانه مقرراتی وجود دارد.
مقررات به ما می گوید چه کارهایی را باید انجام بدهیم یا ندهیم.

درس دهم: نیازهای خانواده چگونه تامین می شود؟
اعضای خانواده به غذا، پوشاک و وسایل زندگی نیاز دارند.
همه ی مردم برای تامین نیازهایشان باید کار کنند.
افراد از راه کار کردن پول به دست می آورند؛ این پول را در آمد می گویند.

معمولا پدر بیرون از خانه کار می کند و برای همسر و فرزندانش وسایل زندگی را تهیه می کند. مادر هم در خانه کار می کند و در بعضی از خانواده ها زنان شغل دیگری هم دارند. زنان شهری در اداره، کارخانه، مدرسه یا بیمارستان کار می کنند. زنان روستایی در دوشیدن شیر دام ها، قالی بافی یا کشاورزی کمک می کنند. در بعضی از شغل ها افراد کالایی را تولید می کنند مانند کشاورزی در بعضی شغل ها کالایی تولید نمی شود؛ فقط خدمتی به دیگران انجام می شود مثل معلمی. شغل ها به دو دسته ی تولیدی و خدمتی تقسیم می شوند.

درس یازدهم: منابع

بخشی از غذای ما از راه دامپروری و بخشی از راه کشاورزی به دست می آید. برای دام پروری به آب، خاک و گیاه نیاز داریم. برای کشاورزی به آب و خاک نیاز داریم. لباس ما معمولا از نخ درست شده است. نخ از پنبه یا پشم گوسفند به دست می آید. در بعضی از وسایل زندگی ما، فلزاتی مانند آهن و مس به کار رفته است. این مواد را از زیر زمین استخراج می کنند.

نفت ماده ی اولیه ی بعضی از وسایل زندگی ماست مثل: پلاستیک ها و شوینده ها و پارچه به خاک، آب، گیاهان، جانوران، نفت و فلزات منابع طبیعی می گویند. ما غذا، لباس و وسایل زندگی خود را از منابع به دست می آوریم.

درس دوازدهم: درست مصرف کنیم.

منابع طبیعی نعمت های خداوند هستند و ما باید از آن ها درست استفاده کنیم.

راه های درست مصرف کردن:

1- صرفه جویی کنیم. 2- به اندازه ی پولی که داریم خرج کنیم. 3- پس انداز کنیم. 4- اسراف نکنیم

وقتی درست و به اندازه مصرف می کنیم در واقع از منابع طبیعی محافظت می کنیم.

درس سیزدهم: بازیافت

به پوست میوه ها و باقی مانده ی مواد غذایی، کاغذ، جعبه ی مقوایی و چیزهایی که کهنه و شکسته شده که دور ریخته می شوند زباله می گویند.

جمع شدن زباله ها برای سلامتی ما ضرر دارد و خطرناک است.

باید هر شب ساعت 9 شب زباله ها را به محل جمع آوری آن ها برد.

با جمع آوری زباله ها محیط زندگی ما پاکیزه و سالم می ماند.

بازیافت یعنی از موادی که قبلا استفاده شده است دوباره چیز جدیدی بسازند.

بازیافت کمک به حفظ منابع طبیعی است.

زباله را به سه دسته ی زباله ی تر و زباله ی خشک و کاغذ تقسیم بندی می کنند.

درس چهاردهم: خانه ام را دوست دارم.

همه ی ما خانه ی خود را دوست داریم زیرا خانه، امن، سرپناه، جای آرامش و تکیه گاه ماست.

اعضای خانواده در خانه استراحت می کنند و می خوابند.

اعضای خانواده در خانه دور هم جمع می شوند، گفت و گو می کنند و اوقات خوبی را باهم می گذرانند.

در خانه همه خدا را عبادت می کنند و از او به خاطر نعمت هایش تشکر می کنند.

درس پانزدهم: خانه ها باهم تفاوت دارند.

در کشور ما ایران مردم در مکان های مختلف زندگی می کنند و شکل خانه های آن ها باهم تفاوت دارد.

بعضی ها در خانه های حیاط دار زندگی می کنند.

در شهر ها مردم در ساختمان های بلند مرتفع (آپارتمان) زندگی می کنند.

در خانه های روستایی مکان هایی هم برای انبار محصولات کشاورزی یا وسایل کشاورزی و نگه داری حیوانات قرار دارد.

عشایر در چادر زندگی می کنند و شغل اصلی آن ها دامپروری است.
عشایر برای یافتن چراگاه دام های خود از یک منطقه به منطقه ی دیگر کوچ می کنند.
در مناطق پر باران سقف خانه های خود را شیب دار می سازند مثل شمال ایران.
در بعضی از مناطق گرم سقف خانه ها را به شکل گنبد می سازند و برای خنک کردن هوای خانه از بادگیر استفاده می کنند.

درس شانزدهم: خانه ی شما چه شکلی است؟

در هر خانه مکان های مختلفی وجود دارد که در آن ها کارهای گوناگونی انجام می شود.
نقشه تصویری است که مکان یا جایی را نشان می دهد.
شکل خانه ها از گذشته تا حال تغییر کرده است.
برای ساختن خانه افراد زیادی که در کارها مهارت دارند با هم همکاری می کنند. هر کدام از افراد کاری را می کند که در آن مهارت دارد.
مهندس ساختمان نقشه ی خانه را ترسیم می کند.
بنا و کارگران دیوارها و سقف خانه را می سازند.
لوله کش لوله ها را از زیر زمین عبور می دهد و برق کار سیم کشی می کند تا برق به همه ی مکان های خانه برسد.

درس هفدهم: از خانه محافظت کنیم.

نکات ایمنی یعنی چه کارهایی را باید انجام بدهیم یا ندهیم تا از خطر دور بمانیم.
در هنگام استفاده از وسایل گازی، برقی و مواد سوختنی باید نکات ایمنی هر کدام را رعایت کنیم.
ما موران آتش نشانی با لباس و وسایل مخصوص آتش را خاموش می کنند تا جان و مال مردم رانجات دهند.

اورژانس: 115

شماره تلفن های ضروری: آتش نشانی 125

راهنمای تلفن 118

پلیس: 110

درس هجدهم: مدرسه ی دوست داشتنی ما

مدرسه خانه ی دوم ماست.

همه ی کارکنان مدرسه با هم همکاری می کنند تا دانش آموزان درس بخوانند و چیزهای جدید یادگیرند و اوقات خوبی را در مدرسه بگذرانند.

همکاری دانش آموزان در مدرسه : 1- اسراف نکنند. 2- مدرسه را تمیز نگه دارند.

3- از وسایل مدرسه درست استفاده کنند. 4- به دوستان خود کمک کنند. 5- در کارهای

مدرسه همکاری کنند. 6- خوب درس بخوانند.

درس نوزدهم: مکان های مدرسه را بشناسیم.

مدرسه هم مانند خانه مقرراتی دارد. هر قسمتی از مدرسه مقررات مخصوص خودش را دارد.

بعضی از مقررات موجب حفظ سلامتی و بعضی دیگر برای احترام به دیگران است.

درس بیستم: از خانه تا مدرسه

هر خانه ای یک نشانی دارد که به ما می گوید آن خانه کجاست.

مامور شهر داری برای همه ی خانه ها پلاک نصب می کند.

نام خیابان و کوچه و شماره ی خانه، نشانی خانه است.

درس بیست و یکم: جهت های اصلی

هر روز صبح خورشید از جهت مشرق طلوع می کند و در پایان روز در جهت مغرب غروب می کند.

اگر در یک صبح آفتابی طوری بایستیم که دست راست ما به سمت مشرق (محل طلوع خورشید) باشد

دست چپ ما به سمت مغرب (محل غروب خورشید) خواهد بود. روبروی ما شمال و پشت سر ما جنوب

خواهد بود.

شمال، جنوب، مشرق و مغرب جهت های اصلی هستند.

جهت ها نشان می دهند که هر مکان در کجا قرار دارد.

درس بیست و دوم: پست

مردم نامه، کتاب، مجله، بسته‌ی مخصوص و بعضی کالاها را از طریق **اداره‌ی پست** به جایی که می‌خواهند می‌فرستند.

در اداره‌ی پست نامه‌ها را با توجه به **شهرها** و **مکان‌های مختلف** تقسیم و جدا می‌کنند و هر مامور پست نامه‌های **یک منطقه** را به دست مردم می‌رساند.

امروزه مردم به وسیله‌ی **رایانه**، نامه‌های خود را در زمان کوتاهی برای یک دیگر می‌فرستند.

برای پست کردن نامه باید نشانی خودتان (فرستنده) و نشانه‌ی (گیرنده) ی نامه را به خوبی بدانید و بر روی پاکت و در جای مخصوص خود بنویسید.

وجود **تمبر و کد پستی** روی پاکت نامه ضروری است.

درس بیست و سوم: ایمنی در کوچه و خیابان

هنگام شب برای عبور از خیابان باید **لباس روشن** بپوشید یا **از شبرنگ** استفاده کنید.

اگر مسیر شما از کنار جاده می‌گذرد یک باره به میان جاده ندوید.

تابلوهای راهنمایی برای **عابران پیاده** یا **وسایل نقلیه** نصب می‌شوند تا به طور صحیح از خیابان عبورکنند.

در برخی از چهارراه‌ها **چراغ مخصوص** عابران پیاده و رانندگان وجود دارد.

چراغ راهنمایی مخصوص وسایل نقلیه سه رنگ دارد: **قرمز**، **زرد** و **سبز**

چراغ راهنمایی مخصوص **عابر پیاده** دو رنگ دارد: **سبز** و **قرمز**

برای عبور از خیابان از جایی که **تابلوی محل عبور** عابران پیاده یا **خط کشی** دارد استفاده می‌کنیم.

در خیابان‌های بزرگ که عبور از آن‌ها خطرناک است باید از **پل‌های هوایی** استفاده کنیم.

پلیس به همه‌ی مردم کمک می‌کند تا قوانین راهنمایی و رانندگی **را رعایت کنند** و به آن **احترام**

بگذارند. شماره‌ی تماس با پلیس 110 است.

*****دوستان عزیزم موفق باشید.(سوشیانت سالم / نیشابور)